

میلغا وھ

مپسانشبار قداھنتفرد ھنوگچ

عفادم و یارگت یصخش نودب ، نافرء بتکم
ی ناسنا تمارک

تاناید

ی نارھط ی نپسد ن سحمدحم دپسد جاد اللھتیا
ھر ساللھس دق

میجر لانا طیشلا نم للهاب ذوعاً

میجر لانا محرّلا الله مسب

دمحم مساقلا یبأ ایبید و اندیس یلع الله یلصو

یلع قنعلا و نیرهاطلا نیبیطلا هتیدل آ یلعو

نیعمجاً مهئادعاً

نامه هب [زین] هعمج رصع رد متشاد انب ...

تامس یاعد ،دندوب هدمرف [ناگرزب] هک ی شور

منک تمحز عفر نانتمدخ زا دعب و دوش تئارق

،ناتسود ناهذا رد دیاشد [هک] مدرک ساسحا یلو

دشاب زاینهک دشاب ییاهل اؤسد و لئاسم زا یضعب

یبلطم رگا و مشابن اشتمدخ رد اروضح هذنب دوخ

حیجرت اذلا ؛دنونشب هذنب زا عطساو نودب ،تسه

اقفر اب ار یقیاد ،نآرق تئارق زا دعب هک مداد

میشابن اشتمدخ رد فلتخم بلاطم هب تبسن

نداد خساپ و ماهبا عفر ،نافر عبتکم شور

تسا یرگن شور و

کی هب تبسن ناسنا ی تقو ،ل احل کی لعل

یارب هک تسا یعیبط ،دنکی مادیپ یثنیب یریسم

و ل اؤسد نآ عفر یارب و دیایم شیب ی تلا اؤسد و

،بتکم نیا .تسا هذنبکع ناقب اوج ددص رد ،ماهبا

و درادن دوجو مهبم رما ،نآ رد هک تسا یبتکم

دیاب ناسنا ،تشاد لامجا و ماهبا یاهلئسم اجره

دنک یکشت ،دروم نآ تیناقد و تحص هب تبسن

ییاچ رد و دشاب فافش روطه دیاب بلاطم ههمه

هدشد یاهلئسم حرط مدع ایتوکسد هب رما [زین]

بنده در تمام مدتی که با بزرگان حشرونشر داشتم [مطالب همیشه به صورت شفاف و بدون ابهام مطرح می‌شد]. چه خود مرحوم آقا [علامه طهرانی] رضوان‌الله‌علیه و چه اساتید ایشان، و حتی در دوران طفولیت که دو یا سه مرتبه مرحوم آقای انصاری همدانی رضوان‌الله‌علیه را زیارت کردم، آن موقع سنم خیلی کم بود، شاید پنج سالم بود، ولی چهره و سخنان ایشان در همان دو یا سه مجلسی که مرحوم والد [علامه طهرانی] مرا برده بودند، کاملاً در ذهنم نقش بسته است. همین‌طور در مجالس عیدهای که بنده با استاد بزرگ، مرحوم آقای حداد رضوان‌الله‌علیه بودم، همیشه دعوت به فهم و تعقل، رفع ابهام و [رسیدن به] بصیرت واقعی بود؛ هیچ‌وقت ایشان مطلب مبهمی نداشتند. [برخلاف] سایر جاها که وقتی [افراد] در تنگنا واقع می‌شوند، به یک نحوی و توجیهی می‌خواهند از تنگنا خارج شوند و افراد را متهم به عدم بصیرت می‌کنند و آن خلاً، نقص و فقد را به‌عنوان نپختگی و تازه‌کاری و راه نرفتن و امثال‌ذلک توجیه می‌کنند. من در این صحبت‌ها [چنین] چیزی مشاهده نکردم.

لابق رد دیابش دوزخ مهف هزادناه بس کره

دوشع ناقش تاماهبا

علاطال ناسمی لیخز اتسا ن کم ن اسنا هتبا
 همه بن اسنا رگا هک تسا ی عیبط . دشاب هتشدان
 دود مامتش راک ع قوم ن آ ، تشادی سرتسد بلاطم
 همانر بقی بیطت و هار ، تکرده بزاینده من لآ هکنیا

هک تسانیا رطاخه، میرادن اگرزب یی نام به اب
هدش فقاو دیا شودیاب هک روطن آ، لئاسمه بت بسن
ی تد هکنیا ی لو؛ تسانیا عیبط [یرما] نیا و؛ میا
رارق رایتخا رد بلاطم زینام دوخ مهف نازیم به
ره، بتکم نیا رد؛ تسیند حیحصد نیا، دریگن
دشاب عناق دیابش دوخه بتر هزادنا به صخشد

به دیاب ناسنا هک تسیند نیا هدنب روظنم
؛ دشاب هتشاد ی سرتسد مء و مهف بتارم نیرتلااب
بلاطم کی نیا، مدرک ضرع هک روظنم
هعسو مهف هبتر م نامه به بت بسن ی لو. تسانیا ندشند
تسیچ هار دناد به تسانیا عیبط قح، ی دوجو
تسانیا نوگچ لئاسم و

دارفا و اقفر اب ی تقو، شپه اهتدم زا هدنب
تاقلام فالتخم ی اهاج و اهناتسرهش رد فالتخم
، بلاطم رگا هک مدرکی متساو خرد اهنا زا، متشاد
روطنیمه و ی نافر عی نام برد ی اهتکن [ای] ل اوس
به، ی عامتجا لئاسم ی تد، فالتخم لئاسم
به نازیم هکنیا ات دننک نایب، دسری م ناشرظن
دوشن شور شور و هار و دیابید [اهنا] تسد

ی اجبه لیوات و هیجوت هکنیا زا ی اهیلگ

تسانیا هدش ل وادتم هابتشا شریذپ

ی کی قافتا به، میدوب زاریش رد ام هک بشید
ی مترایزار هک ربتم عاقبزا ی ضعب، ناتسود زا
دیسد ترضد دقرم ترایز زا سپ و میدرک
نورید ی تقو، میدوب هدش فرشم [هک] نیدلاءاع
هیلاگ تسانیا هدمآ شپه هک ی تیعضو زانم، میدمآ
؛ تسانیا هدش فالتخم، بلاطم. مدوبت حارانو متشاد
ی هیجوت روظنم و دوشی م هدز ی فرح روظنم
رارق دارفا رایتخا رد دیاب هک هچنا و دوشی م

دریگی مذ [رارق]، دریگد

اهفرد همه و درذگی م هیجوت هبل ناسم مامت
ار نامدوخ مییاید مکنیا ی اجهب. درذگی م لیوات هب
؛مینک بارخ ار نارگید میهاوخی م، مینک تسرد
ی م، مینک حلاصا ار نامدوخ مییاید مکنیا ی اجهب
؛میهدب ماجنا ار بیرختن ارگید هب تبسن میهاوخ
راوگان زور مال سن دارفا ی ارب [تعضو] نیا و
ل ابندهب دنه اوخی م هر خلااب هک [ی ناسک] ؛تسا
نیا هدنبل اثما و هدنبل زان اشعقوت، دندرگب ی بلطم
راگزور نیا رد ناشیای ی ولج رد ی هار هک تسا
لیوات و هیجوت زیچهمه ی لو. دوش هتشانگ اسفناو
،تسا میزنت طقف دنونشی م هچره ؛تسا هدش
،دنکی م دهاشم هچره، هئربت طقف دننیمی م هچره
راهظا نم اذل. تسا هدا و ظافلا اب ندرکی زاب
مدرکی م ی تحاران

تفگ دوب ی زاریش ی اقر زان هک ام قیفر نآ
ی ارب؟ دینکی م تحاران ار ناتدوخ امش ارچ، اقا»
ار بلطم امش؟ دیروخی م شوجوصرح هچ
هدنبل هتبا «؟... مکنیا رب دیراد ی عاد هچ؛ دیوگد
ار ی صخش ای ی قادصم مکنیا رب مرادن ی عاد
حیحصد و منکن ییعت فرطن آ و فرطنیا [ی ارب]
م ه ی اهدیاف و دنکی مذ اود م هار ی درد و تسینم ه
و [دراذگب تشگنا دارفا یور ی صخش هک درادن
نآ، دنکی م ار راک نیا [صخش] نیا» : [دیوگد
ی لیخ هک تسا ی یاهزیچ اهنیا «. دنکی م ار راک
امش» : تفگ [ام قیفر]. تسین هجیتد و رمث جتتم
، دراد مشچش دوخی سکره؛ دینکن شور ار غارچ
ی م صیخشت، دراد مهفش دوخی سکره؛ دننیمی م
» دهد

رابتعا ی اراد ی اهت یصخش فلاتخا رد دنوشی م ریحتم دارفا مومع

ی بیجء ترابع کی ماسلا هیلع نینمؤمار یما
ددهاشم اُطساو هب ی صخش . دنراد ل مج گنج رد
ههبش هب ، دندوب ترضد ل باقم رد هک ی دارفا
هدمآ ملسو هلاو هیلع اللهی لصدر بمغیپ نز ؛ دوب هداتفا
توعد ترضد اب هلتاقم و هزرابم هب ار مدرم و
ربمغیپ نز مه [وا] ؛ تسیند ی خوش نیا ! دنکی م
ی ارب [نز] نیا و ؛ ل و ا هفیلخ رتخد مه و تسا
دراد ارش دوخ ص اذ ماگیاج مدرم

تکرش گنج نا رد هک ی دارفا زا مه دعب
گرزبی باحصد زا هک دندوب ریز و هحط ، دندرک
رد مه آهنیا و ؛ دندوب ملسو هلاو هیلع اللهی لصدر بمغیپ
ماسلا هیلع نینمؤمار یما و دنتفرگ رارق صد نا
[یلع] نیا» : دنیوگی م و دنکی م موکحم ار
«! مینک هلتاقم و ابدیابام و هدرکت کرف لاخر ب
قرف نیفصد گنج اب هلسم ، ل مج گنج رد
صاع ورمع و هیواعم ، نیفصد گنج رد ؛ درکی م
گنج رد ی لو ؛ دندوبند ی هجوم ی لیخ دارفا آهنیا و
؛ دندوب هقباساب و هجوم دارفا ! دوبند روطنیا ل مج
میراد ، ل اسد ۱۴۰۰ زا دعب میاهتسشن اجنیا ام ن لا
نینمؤمار یما ل باقم رد ! بجع ، بجع» : میوگی م
دوبند مولعم ، میدوب ع قوم نا ام دوخ رگا «!؟ دندمآ
ش یارگ رتشید تمس نا هب ام ن بیرهاظ مشچ هک
ن امدوخ زا دیابند مه ی لیخ . درکی من ادیپ
میرید هانپ اذ هب دیاب ؛ میشاب ع مجرطاخ

امروزه شما همه چیز را دارید مشاهده
می کنید؛ همه مسائل را دارید می بینید؛ هرچه
وجاهت افراد در دو طرف جبهه بیشتر باشد،

در دسر مردم بیشتر خواهد شد. چون همان طور که به همین شخص نگاه می‌کنند و یک وزنه را می‌بینند، همین وزنه را در طرف مقابل هم می‌بینند. خب، چه کار کنند؟! این طرف آیت‌الله است، آن طرف هم آیت‌الله است! این طرف یک فردی است که فرض کنید هفتاد سال سن از او گذشته است، با ریش سفید و فلان موقعیت اجتماعی، و آن طرف قضیه هم همین‌طور است؛ آن طرف قضیه، جوان بیست‌ساله که نیست! خلاصه، مسئله مسئله‌ای است [که واقعاً مردم را دچار سردرگمی می‌کند].

ردپن سی تح؛ میدوبن ام، هطور شم ن ایر ج رد
 لقن اهنا؛ درکی مذاضتقا م ه [ی نار هط هملاع] ام
 ی یاهر دق ه م ه، ه لئسم فرط و د ر د ه ک دندرکی م
 زا م ه و ت س ایس رظن زا م ه؛ دندوب ص اخشا زا
 دارفا فرط و د ر ه ر د ی نعید بتناید و ه ق ف رظن
 فرطن آ، دوب ع جرم فرطن یا رگا. دندوب [ردق]
 دندوب هیجو دارفا [م ه] فرطن آ؛ دوب ع جرم م ه
 چیگ مدرم؟ دندرک را که چه مدرم [ی تیعضو نینچرد]
 هدع کی، فرطن یا دنوری م هدع کی؛ دنوشی م
 نیا ردارب کی، ماهه داوناخ رد [ی تح]. فرطن آ
 ار ن آ، نیا. فرطن آ ردارب کی، دوب فرط
 دادی م حیجرت ار نیا، یرگید ن آ، دادی م حیجرت
 رد م ه ن آ؛ تفگی م ار ن آ فعض طاقن دمآی م نیا
 نیا. تفگی م ار نیا فعض طاقن دمآی م لباقم
 ناسا ه لئسم [ص یخشت، هجیتن رد]؛ تسای روط
 دوبن.

**و دنان اطیش فارحنا رطخ رد مدع لها ی تح
 تیلو ه ب ل صتم ه ک دبایی م تاجن ی سک اهنت**

و هحلط ؛ دود روطنیمه مه لمج گنج رد
 فورعم] لوقه به که دندوبی دارفا زا رفنود رییز
 می مسقه اهنآ رسد یور اعقاو مدرم :ام [نایم
 امش ی لو . دندوبی هیجو دارفا ردقنیا ؛ دندروخ
 ردقچ ناطیش ؛ تسا یوق ردقچ ناطیش که دینیب
 سرد ام هچره . تسا دراو لئاسم به تبسند
 ار ناشسرد ام تسد ی لااب ناطیش ، میناوخ
 ، میریگر ارقه کی اهتر مره رد ام ؛ تسا هدناوخ
 اهی راکه زیر نآ ناطیش . تسا هدودرت لااب ناطیش
 نانچ ار ذوفدی اهار فیاطل نآ و فئارظ نآ و
 دناوتبی صخش تسا لکشم ی لیخ که دنادی م بوخ
 ل صتم که ی صخش رگم ؛ دروایدن ورید ار دوخ
 به شمشچ که دشاب ی سک تسد رد شتسد ؛ دشاب
 لآ و تسا نیا هئسم . دشاب هدش زاب رگیدی اهاج
 .تسیند مدع به هیضق

رارسا مود دلج رد ؛ مرید مسا مهاوخی مذنم
 یرادقم و ماتهخادری رادقم هیضق نیا بهت و کلم
 هملاع] اقا موحرم روطچ که ماهد رکن زابار بلطم
 و هدش که ی اهلیسو ره به دنتساوخی م [ی نار هط
 ن اگرزب [ی ارب] ، تسا نکم که ی قیرط ره به
 [ار] ریسم ، تناید و لقعدن اگرزب ، مهف و مدع
 به ار ی هار ره ی نعید . دنتسناوتد ، دندک نشور
 دندرک ار ی تبحص ره ؛ دنتفر ، دیسری م ناشرظن
 صخش مکنیا ات دنداد ماجنا ار ی دنفرت ره و
 تسیند [ی ریسم] نآ ، نیا هصلاخ که دوش هجوتم
 به هیضق مه دعبد . دشنی لو ، تسا نآ لابنده به واک
 رد هدنب ، اجنآ رد . دندک هعلاطم اقفر ؟ دیسر اجک

1. ماه در که هراشا رارسا زای لیخ هبتاملکی لاهبلا
داوسدن آابر فذکی دوشی مروطچ؟ تسیچ هیضه
؟ [دوشن هجوتم] دراد هکی علاطان ازیم نآ اابو
دیاشود یاب هکروطن آ [وا] هکتسا نیارطاخه
دوشی مذ میلست

لابق رد هکروهشم یاملع زای کی تیاکد نآ تاعبتو ، دوبذ میلست لاماک داتسا رما

هملاع] نامردپ موحرم ااب زور کی نم
نار هط بونج رد متخس لجم کی هب [ی نار هط
دندوب نار هط [رد ناشیا] مع قوم نآ . مدوب هتفر
هب ات میدم آی موره دایپ ز او میتشگی مر ب هکی عقوم
نیا هکی نلاف ، اقاآ: «متفگ ناشیا هب ، میسر ب نیشام
هدوب امش روتسد هبراک نیا ایآ ، هداد ماجنا ار راک
ناشیا . دوب هتفر ی رفسد کی [هب وا] «؟تسا
و دما نم شپ طقف ناشیا ؛ ریخن» : دندومرف
امش ؛ مورب ار رفسد نیا مهاوخی نم ” : تفگ
نیا ” : متفگ نم “؟ دیر ادنی اهلئسم ؟ دیر ادنی بلطم
هزاجا دماینی لو “ . دینک حرطم امش ار بلاطم
: منک فارعا مناوتی نم هکی لاد رد « . دریگد
مهم ، نیرتس اسد ، میر وایب باسد هب دیهاو خبرگا
ص خشن آی گدنز تیعقوم نیرته جوتل باق و نیرت
تسا هدوب تیعقوم نامه دیاشد

خب در چنین موقعیتی تو نباید از استادت
پرسی: «بکنم یا نکنم»؟ شما که برای منبرت از
ایشان سؤال می کردی! من خودم بودم و داشتم
می دیدم که او سؤال می کرد: «آیا این منبر را
بروم یا نروم؟» ایشان می فرمودند: «برو» یا

1. 47 - 23 ص ، 2 ج ، توکلم رارسا هب دوش عوجر

«نرو». [می پرسید:] «این مسجد بروم یا نروم؟» ایشان می فرمودند: «برو» یا «نرو». چطور در چنین مسئله بسیار بسیار حساس تر و خطیرتر و قابل تأمل تر، فقط می آیی به ایشان می گویی: «آقا، من می خواهم به چنین سفری بروم و ملاقات هایی هم داشته باشم؛ اگر شما مطلبی دارید بفرمایید»؟! اینکه نمی شود؛ قاعدتاً نمی شود. اگر قرار بر این است [که] شما پذیرفته اید که این شخص یک عقل برتر است و از یک افق بالاتر برخوردار است، خب چرا این پذیرش را به کار نبستید؟! این جای صحبت است؛ اگر انسان می پذیرد، پس باید به کار ببندد؛ باید متعهد باشد؛ باید مُتابع باشد؛ پیگیر باشد.

چطور اینکه همین مسئله را در زندگی پدرمان می دیدیم. نسبت به مواردِ خطیر، از استادشان دستور می خواستند؛ نامه می نوشتند: «آقا، این کار را بکنم یا نکنم؟» استادشان هم می نوشت: «انجام بده» یا «نده». ولی ما می بینیم [که دیگران این کار را نمی کنند]. ایشان فرمودند: «آقا، تو تصور می کنی که اینها همه وجودشان را به ما می سپارند؟ اینها یک دهم خود را به دست ما داده اند و نهم را برای خودشان برداشته اند.» نتیجه این می شود که یک مسیر دیگری [پیش می آید] و راه دیگری [طی می شود]. و بعد، در همان دو یا سه شب قبل از شهادت، ما می شنویم که در بعضی از جاها فرموده بودند: «عجب! ما نمی دانستیم کار به اینجا می رسد!» خب بفرما! همین است دیگر. وقتی شما این فرد را به عنوان یک فرد برتر قبول

دارید، به‌خاطر این است که نگذارد به این
 پشیمانی برسید. راهی [را] یک عمر رفته‌ای،
 کارهایی انجام داده‌ای، و بعد هم [می‌گویی]: «ای
 داد بی‌داد! ما نمی‌دانستیم کار به اینجا می‌رسد!»
 هک ی لوق و هدعو فِلا خرب دندش هجوت م ی تقو
 :[دنتفگ] دوشی م لمع دراد ،دوب هدش هداد اهنا هب
 ارچ سپ ؛دیداد ار هدعو نیا م هب امش ؛بجع»
 هدعو ام هب بشید رگم ؟دمآرد رگید روج ادر ف
 ؟دیتفگ ام هب ار هئسم نیا زورید رگم ؟دیدادن
 هزات «؟دینکی م هدعو فلخ دیراد ن لا ارچ سپ
 .تسا هتفر رسد هب ی هلاک بجع !ناه :دندیمهف
 .تسا هتشذگ راک زاراک رگید

ث عاب ،ی هلاء ایلوا روتسد لابق رد ندوب میلست تسا سفذش مارآ

زاراک دندرانگی مذو دنیای م (ادخی ایلوا) اهنیا
 هکنیا ی ولج و دنیای م ناگزب نیا .درنگب راک
 نآ» :دنیوگی م ؛دنیوگی م ار درنگب راک زاراک
 رد ار [نامه] ام ،هدش زاب ام ی ارب هک ی مشچ
 رد [مشچ نیا] ،امرفب ؛میهدی م رارق امش رایتخا
 هدنب ،داتفا قافتا هک ی لئاسم رد «!امش رایتخا
 ،تسیند ام راک نیا ؛هدش زاب مشچ هک متسیند ی عدم
 ام هب ی طابترا و تسادخی ایلوا هب طوبرم نیا
 مناوتی م ردقنیمه ی لو ؛متسه امشلثم نم .دراند
 هچنآ ؛مینکی م هداقتسا اهنا تاییرجت زا هک میوگب
 رد و .مینکی م هداقتسا ،میدینش و میدید هک ار
 ایندید ،دیای م دیدپ و دوشی م ثداد هک ی لئاسم
 دوشی م مولعم [مه] دعب .تسا و حذنیا هب ناگزب

¹(ققم). هریس و شور :ندید

ردقچ و .دوبی م روطنیمه مه دیاب! بجد هک
 هک دراد نانیما [و] تسا تدار ش لایخ ناسنا
 هتشانرب ادخ یاضر فالاخر بی مدق هدر کنی ادخ
 وال احدل ماشد ،مدق ن آن تشادرب تیلوئسم هک تسا
 دوشب مه

تدار لایخ اب بشد ؛تسا تدار ناسنا ردقچ
 ش لایخ .دباوخی م و دراذگی م ش لاد و اکت م ربرسد
 متسین م هیضق ن آ رد لله دمحا» هک تسا تدار
 بلطم [ن آ] هب تبسنی تیلوئسم و هدوبن م راک و
 «.م هتشانرب

هک ی ریحتم هب نینمؤماریمای صوت دوبل کشم وای اربقد حانج صیخشت

ش پیدما گنج ن اروک نیمه ردی صخش کی
 !ی لع ای» :[تفگ و] ماسلا هیلع نینمؤماریمای
 «.دوری م نیدزا دراد منید ؛موری م نیدزا مراد
 هچ منادی م» :دندومرف ترضد .داد ش تاجذ ادخ
 لباقرد هکی دارفا هب ی اهدرک مانگن لآ وت ؛هدش
 ،ی اهدش جیگ ؛ی اهدرک ام هب مه ی هاگن و دنتسه
 رطاخه بنیا .بی نک هچ ی نادی مذ و ی اهدرک ی طاق
 هب وت ؛تسین وت تسد رد بلطم هک تسا نیا
 ی لیخ ی اهما م هب مانگن ؛ی درک مانگن رهاظ
 نیا هب مانگن ؛ی درک نازیم ی لیخ و بترم و گنشقه
 اهب قبا س نیا هب مانگن ؛ی درک ن ساحم و اهشیر
 ربمغیب نزی عامتجا تی عقوم هب مانگن ؛ی درک
 :دراد ن آرق هیا «.ی درک ملسو هلا و هیلع الله ی لص
 هیل هجلاً جُرْبَتَ نَجْرَبَتَ لَأَوْ نَنْكُتُوْبِي فِي نَرْقَوِ
 ،بذ .دیبا بن نورید و دینیشنب هناد رد¹؛ (ی لولأ

1: به قیلعت ،109 ص ،13 ج ،ی سانشد ماما .33 هیا (33) بازحا هروس
 تیلهاج نارود دننام و دیدرگ رقتسم و نکتمه دوخ ی اهناد رد و»

ی یوگب یوری مذ وت ،نورید هدمآ ن لآا هکنیا
 «؟ی درکت فلاحمن آر قاب هچ یارب! نزی ا ر خآ»
 ر دارب) رکبی با نب دمحم ،لمج گنج زا دعب
 لآابار همیخ [هَدرپ] ،هشیاء همیخ هبتفر (هشیاء
 ارفردن آنم لآاد .دزی دنتد فِر د ک ی و دز
 یوربا هک ی دیشکذ ت لاجذ» :تفگ .منزی مذ
 هک دوب ی روتسد نیا ؟ی درب ار ربمغیپ ترهوش
 !رگید هدمآ ش ردارب «؟دوب هداد وت هبت ترهوش
 میردو ی نیشنب هناخرد هکنیا ی اجهب» : [تفگ و]
 اب گنج هبت ی دش دنلب ،ی نک ظفد [ار] ادخل و سر
 رتهب همه ز ا هک وت !؟ی دما ن ورید نیلمسم هفیلخ
 عجار امش هک ی یاهتمهت ن آ زا ی لء هک ی نادیم
 2 «.تسا ی رب اش ا همد ،دینزی م نامثع ن و خ هبت
 می [نیموئلاریما] ترضد !دوب ش ردارب
 دمحم] و 3 «.تسا ی لء نب دمحم نیا» :دندومرف
 ی لء نب دمحم نم هبت» :تفگی م [رکبی با نب
 ادص مردپ مسا هبت ارم هک تسا گنذ نیا ؛دیوگب
 4 «!دینک

نیا هبت لمج ک ی ترضد [ل ا ح ل کی لء] ،بذ

ی لء ادخل و سر ی هانز هبت باطخه ی نیا “ .دیوشم نورید ی یار آدوخ اب
 هک دیامرفی م هراثا هشیاء هبت حیصن اب ادخل و سر و تسا هلا و هیلء الله
 هدرکرس ن اونهبت گنج نادیم رد ی راوسرتش و لمج گنج اب ار وت
 تَب د و تو هشد س اسار ب و نیشنب دوخ هناخرد نزی ا !؟راکهچ هاپس
 نورید دوخ هناخ ر ع ق ز ا م لاسلا هیلء ی لء اب هنیرید هُنیک و تسایر
 «!وشم

1 (ق قحم) .تسا ص خشد ن درگ رب هک ی تیلوئسم

2 ؛ 145 ص ،لمجلا تعقو ؛ 369 ص ،قرصنلا و لمجلا هبت دوشد عوجر
 98 ص ، 1 ج ،تسایسلا و قماملا ؛ 151 ص ،ل اوطلا رابخلأا

3 ؛ 198 ص ، 1 ج ،تارباغلا

ن آک و ابیبر ی ل ن آک هَنَّا ی بُعِنْمِی ا م و : [م لاسلا هیلء ن نیموئلاریما] ل آق»
 ا د ل و ه د ع ا ا د ل ا و ه ل ت ت ک و ا خ ا ی ن ب ل .»

53 ص ، 6 ج ،دیدحالی بانبا ،هغلابلا جهذ حرش

« .رکبی با ب لء ن م ی نیا د م ح م : م لاسلا هیلء ی لء ل آق»

4 ؛ 53 ص ، 6 ج ،دیدحالی بانبا ،هغلابلا جهذ حرش هبت دوشد عوجر
 557 ص ، 5 ج ،فارشلأا باسنا ؛ 55 ص ، 1 ج ،تسایسلا و قماملا

میلعت [دوب ریتم قد هار ص یخشد رد هک] ص خشد
 هک ی ا هلمج ن آ ؛ تسام ی ارب هلمج ن آ ؛ دنداد
 ی ارب ، دندومرف و ا هب ش پید ل اسد ۱۴۰۰ ترضح
 ی ادر ف ی ارب و تسام ن ل آ ی ارب [دوب] ام زورید
ر ا د ق ا ب ق ق ح ا ف ا ر ع ی ل ا : تسام ن ی ا هلمج ن آ . ام
 ق د ل ا ب ن د ه ب ت ق و چ ی ه د ا ر ف ا ت ی ص خ ش ا ب ^۱ ؛ **ل ا ج ر ل ا**
 «. ورن

و بَسَدَ رِیثَاتِ تَحْتِ اِرْ بِلَاظِمِ دِیَابِ نِ اَسْنَا دِرِیذِیْبِ دَا ر فَا تِ یَعْقُومِ وَ رِهَاطِ

الآن من دارم برای شما صحبت می‌کنم؛
 طبیعی است که برداشت شما از پدر بنده یک
 برداشت خاصی است؛ [به واسطه] کتاب‌هایی که
 از ایشان خوانده‌اید [و] موقعیتش را [متوجه
 شده‌اید]. [البته] اصلاً از عکسش پیداست و
 نیازی به کتاب و اینها ندارد. در سابق، افراد
 می‌گفتند: «ما به همین قیافه پدرت که نگاه
 می‌کنیم، می‌فهمیم که مطلب چیست و فرق
 کجاست.» حالا بالأخره کتاب دارند، سخنرانی
 دارند و صحبت دارند؛ و واقعاً خدا خیر بدهد به

1: 5 ص ، دیفم خیش ، ی لاملاً

لَب ل ا ج ر ل ا ب ف ا ر ع ی ل ا ل ا ل ل ه ن ی د ن ا ... ؛ م ل س ل ا ه ی ل ع [ن ی ن م و ل ا ر ی م ا] ل ا ق
» . ه ل ه ا ف ا ر ع ت ق ق ح ا ف ا ر ع ا ق ق ح ا ف ا ر ع ی ا ب

: ۳۱ ص ، ۱ ج ، ن ی ط ع ا و ل ا ت ه ض و ر

ق ح ا ف ا ر ع ا ؛ ل ا ج ر ل ا ب ف ا ر ع ی ل ا ق ق ح ا : م ل س ل ا ه ی ل ع ن ی ن م و ل ا ر ی م ا ل ا ق
» . « . ه ل ه ا ف ا ر ع ت

: ه ق ی ل ع ت ، ۱۳۵ ص ، ۲ ج ، ی س ا ن ش د د ا ع م

و پیدا ، ن ی س د ه ط : د ی و گ ۱۸ ص ، ه غ ل ا ب ل ا ج ه ز ر د ی ر ی س د ب ا ت ک ر د
 ی د ر م ن ا ت س ا د ه و ن ب و ی ل ع ب ا ت ک ر د ، ر ص ا ع م ی ر ص م ف و ر ع م ه د ن س ی و ن
 د و خ ا ب ؛ د و ش ی م د ی د ر ت ر ا چ د ل م ج گ ن ج ن ا ی ر ج ر د ه ک د ن ک ی م ل ق د ا ر
 ر ی ب ز و ه ح ل ط ز ا ر ط ز ا ی ی ا ه ت ی ص خ ش ت س ا ن ک م ر و ط چ : د ی و گ ی م
 ی م ن ا ی م ر د م ل س ل ا ه ی ل ع ی ل ع د و خ ا ب ا ر د و خ ل د د ر د «! ؟ د ن ش ا ب ا ط خ ر ب
 ت ی ص خ ش ن ی ن ج ت س ا ن ک م ر گ م : ه ک د س ر پ ی م ی ل ع د و خ ز ا و د ر ا ن گ
ک ن ا : د ی ا م ر ف ی م و ا ه ب ی ل ع «! ؟ د ن و ر ا ط خ ر ب ی ا ه ق ی ا س ی ب م ی ط ع ی ا ه
ف ا ر ع ا ؛ ل ا ج ر ل ا ر ا د ق ا ب ن ا ف ر ع ی ل ا ل ط ا ب ل ا و ق ق ح ا ن ا ! ک ی ل ع س و ب ل م ا
» . « . ه ل ه ا ف ا ر ع ت ل ط ا ب ل ا ف ا ر ع ا و ه ل ه ا ف ا ر ع ت ق ق ح ا

40. ص ، ه و ن ب و ی ل ع ه ب د و ش ع و ج ر *

دوستان ما که آمدند اینها را تهیه کردند و در اختیار سایر رفقا قرار دادند. صحبت‌ها را جمع‌آوری کردند و خود من هم خیلی استفاده می‌کنم. واقعاً خدا خیر و اجر دهد اینها را که این نور و این چراغ‌ها را در این زمان در اختیار مردم قرار می‌دهند.

در این زمان که هزارگونه از امثال من صحبت کرده‌اند و همه بر اساس نفس و نفسانیات و توجیهات است. واقعاً عجیب است! اگر بنده بیایم بگویم این [شخصی] که الآن دارد این حرف را می‌زند، سابقه چند سال قبل او چه بوده، شاخ در می‌آورد که چطور یک دفعه فکرش عوض شد و همه چیزش تغییر کرد! هان! چقدر این دنیا عجیب است که آدم باید انسانیت خودش را کنار بگذارد؛ نه تنها دین، دین که [هیچ! بلکه انسانیت و وجدانش را هم کنار بگذارد]. به قول طرف که می‌گفت: «نه پولی داریم که دزد ببرد و نه دینی که شیطان ببرد!» حالا دین که هیچ، انسانیت را کنار بگذارد؛ وجدان را کنار بگذارد! خیلی مسئولیت می‌خواهد.

هدوب ی تیعضو نینچ کی رد ن م ردپ ،بخ
م تسه ن اشیا رسپر هاظ بسحب هدنب لاماد و تسا
ن وچ ؟ دینکی م درو خرب هنوگچ هدنب اب امش لاماد
ار ن م بلاطم ههمه دیاب امش ،دوب روطن آ هدنب ردپ
ن م هب ؛دوب روطن آ ن م ردپ ،هنه کنیا ای ؟ دیرینید
؛مشابی دایش مدآ کی ن م دیاشد !؟تسا طوبرم هچ
کی م هاوخب مدوخ ی ایندی ی ارب هک مشابی مدآ کی
؛م هدبل یوحت امش هب و منک م هر سد بلاطم ی رادقم
منک تبحص م ه بوخ ،دیایب ن اتشوخ م ی لیخ

و لقع، مهف اب ار نم بلاطم دیابن امش [ایا]
 روطنیمه مه ناشیا هب تبسن؟ دیجنسب نانتیارد
 ناردار بنایم زاناقفتا ناشیا ن امر رد نم
 هب متشاد زورما .مدوب رتتچار یردق، مدوخ
 رتحرصی لیخنم هک مدرکی مضرع نامقیر
 اقا: «میدرکی مال او سد میتفری م و میدوب هبلط .مدوب
 «تسیچ باطم؟ تسیچ ش لیلد هئسم نیا، ناج
 یاهزور اتی تد، هیضه کی هبع جار تسه مدای
 می تخب ناشیا اب، [دلاو موحرم] رمع رخا
 تاقوای هاگ .دوب دیحوت هئسم هبع جار؛ میدرک
 یاهل اسد .دندرکی م عورش ار باطم ناشیا دوخ
 ایود ره؛ مدوب فرشم مقنم، ناشیا تایدرخا
 تخب و مدشی م فرشم دهشم هبراب کی هام هس
 میدادی م ه مادا ار

دهشم هبنم، تسا مدای هکی اهسلجن پرخا رد
 یسرک ناشیا .دوب هدش راهب؛ دوب زورون و متفر
 نوری و یسرک ریز ی او ه هتبا؛ دنتشاذگی م
 می مزگ ار ناشقاتا! تشادن قرفی لیخی سرک
 مرگ هکنیا! ناج اقا: «متفگ ناشیا هبنم .دندرک
 «تسا بوخ هک ش لیامش» :دنتفگی م «تسیند
 نم هب .دنتشادن ار امرگ تقاط چیه ناشیا
 هبع جار ام هکی تبحصن یارد! ی نلاف» :دندومرف
 ی لو؛ تسامش اب قد، میتشاد مه اب هیضه نیا
 دیابی نعی «»! «ی نادنی روخت اتی نانتنتی اولد»
 دوشی منزل د هیضه، نتفگ اب؛ یسرب تدوخ

[دلاو موحرم] ناشیا اعقاو! هیلع الله ناوضر
 قد لاصا هک میوگب مناوتی م، نم صوصخ رب
 تلحر زا دعب هدنب هکی قیفوت نآ .دنراد تایدر
 دوبی یاهش نیبن آطساو هب امامت، مدرک ادیپن ناشیا

صخشم ار نم رِيسمَّ اعبط و دنداد هدنب هب هک
دندرک

لایخ امش بتسا نیمه باطم [و] هئسم ن لآا
ره و متسه ناشیا هب بستتم هدنب هک دینکی م
ی لاؤس چیه یاج و تسامامت، منکی م هکی تبحص
ی بلطم ام ی تقوکی؛ تسینز وطنیا هئسم؟ درادن
ماما لثم ی در فکی ی نعید؛ مینکی م ساسدا ار
هک ناشدیتسا ایناگرزب، ادختی لو لثم، موصعم
دنیبی م هک دسری م ی یاج هب ناسنا؛ میاهدید ام
ندرکت بحص ی اج اجنآ رگید بتسا مامت هئسم
تسا نکم شیار دنیب هک اجر هر د [اما]. تسینز
دهدب تبسندش دوخ هب ار فلاخ دیاب، دشاب فلاخ

زا، موصعم ماما زا زج ارچون وچی بت عاطا تسینز حیحص س کچیه

هب و دیاید ماسلا هیلع نامز ماما [رگا] ن لآا
«ن کب ار راکن لافورب، اقا»؛ دهدب روتسد ناسنا
مینک ل اوؤس دیاب، دشاب ل کشم ناسنا ی ار ب [رگا]
؛ درادن ل اوؤس. درادن [انعم] «ارچ» ب خ؟ «ارچ»
ماسلا هیلع موصعم ماما ی تقو. رگید بتسا ماما
ش ثحب نآ. درادن «ارچ» رگید، دهدب ی روتسد
رد [ن دیسر پ ل اوؤس ن دوبنز حیحص] نآ؛ تسادج
بتسا رگید ی اضف و قفا کی

دینک ضر ف رگا. هب [در اوم ریاس رد] ی لو
نم هب امش [لائم]؛ دراد دامتعا ی صخش هب ناسنا
هچر ه هک دنکی مند تیافک دامتعا نیا؛ دیراد دامتعا
رانک نیا. بتسا طلاغ نیا. دیر یذپ تسبرد متفگار
تیارد ن تشاذگ رانک و ناتدوخ مهف ن تشاذگ
، هلب [هتبلأ]. تسینز حیحص نیا؛ بتسا ناتدوخ
هب تبسند مرظن م»؛ دنیوگب امش هب تسنا نکم

مناوتی مذ ار ش لیلد و تسا نیا هئسم [نیا]
 رد] امشبذ بتسا رگید بلطم کینیا «. میوگب
 قبط نم، ساسا نیا رب» : دیوگی م [تروصد نیا
 می لمع ممهفی م هک هچنآ قبط و مدوخذ ص یخشت
 تسرد و حیحص اجنیا رد امش راک نیا و «. منک
 مناوتی م نم هکنیا ای. درادن م هی لاکشا و تسا
 ریغنیا ی لو. منک عناق هئسم نیا هبت بسن ار امش
 هئسم ! ریخن» : میوگب میاید نم هک تسا نیا زا
 هکنیا نودب دیاب امش و تسا قد و تسرد نم
 حیحص نیا «! دینک تعاطا نم زا دینک ص حفت
 بتسیند

ی اهیضق نینچ م ه نینمؤلاریما نیا مزر رد
 کی» : دندومرف اجنیا رد ترصد. داتفا قافتا
 ار رایعم نآ ؛ مهدی م رارق و ت رایتخا رد رایعم
رادقَاب قَحَا فَرَعِيْلَا : ریگب رظن رد هشیمه
 می مذ ناسنا، دارفا تیصخش اب ی نعید «. **لِاجِرِلَا**
 ی لیذ ی ابء و فیظن س ابء اب. دسرب قد هب دناوت
 بوخ اب ؛ دوشی مذ نشور قد، بترم و مظنم
 می مذ ص خشم قد، ندرک مّسبت و ندرک تبحص
 هرخلأاب نوچ ؛ دندنخی م همه. بتسین نیا، هذ ؛ دوش
 هک مخا، دنزب لوگ ار ی سکدهاوخب ی کی ی تقو
 دندنخی م هرخلأاب ! دریگب شتسد بوچ و دنکی مذ
 ؛ نآ م ه دنکی م نیا م ه ار هذ نیا، بذب رگید
 دندنخی م ودره

موصعمریغ زا هک ی بتکم، نافرء بتکم
دنکی م لیلد هبلاطم

[تسا] ناهج فورعم ی ابطا زا [هک] ی کشزپ
 ،دراد ی دایز ی لیذ تیمیمص و تقافر هذنب اب و
 ،ی صخش کی شپ مفر تقوکی» : تفگی م

م‌تفگی م‌ه‌چره و دود درو خربش و خنم ابی لیخ
 ،موری م‌ی تقو ن‌م روطچ» :م‌تفگ «.دیدنخی م‌
 ی نادیم! دوریم م‌هر داهم‌خا؟ تسیند ی زیچ نینچ
 ه‌کی و ابی هاو خب ه‌کی تسیند ه‌بلط و ت‌ن و چ؟ ارچ
 ک‌شزپ نیا» :دیوگی م‌ [دوخ اب و ا] .ی نک او دهب
 «.میراد ار شیاوه و میدنخی م‌ و اب لاما! اتسا
 :م‌تسیای م‌ و ا فرد ی ولج ن‌م ه‌ک دنادیم ی لو
 ه‌ک ت‌ساجنیا «!روایید لیلد ی دز ه‌ک ی فرد»
 روطنیا اهوربا دینیبی م‌ ه‌عقدکی ن‌دیدنخی ی اج
 «!ن‌ز ن‌فرد» ی نعید! دش روطن آ ،دش

؛مدوب ه‌تفر ص‌خشد کی ش‌پید ه‌دند ه‌عقد کی
 زاینده‌نیا» :ت‌فگ ص‌خشدن آ دعب .دوب ی تب‌حصد کی
 ز ا ب‌ذ! ه‌هب» :م‌تفگ [دوخ اب] «.دراد ه‌علاطم ه‌ب
 م‌ه ه‌دند ض‌رع» :م‌تفگ «!میتشادند ام اه‌فرد نیا
 ،دندوب ه‌تسشن ه‌کی یا ه‌نآ «!تسا نیمه ی ل‌اعبانج ه‌ب
 دیوگی م‌ ه‌ک ه‌ب دراد ه‌ک ت‌سیک نیا» :دنتفگ
 «!؟» ی ل‌اعبانج ه‌ب ت‌سا نیمه م‌ه ه‌دند ض‌رع»

ایید ی تسه م‌وصعم رگا! میرادند ار اه‌فرد نیا
 م‌وصعم رگا! ب‌ذ ی لیخ! م‌وصعم ن‌م و گ‌ب
 نیا ؛دینزند م‌ه ار اه‌فرد نیا ؛ه‌دب شوگ ،ی تسیند
 رد ن‌تخادنا ک‌اتم .ت‌سیند ی ماء ه‌طیدرد اه‌فرد
 ؛و گ‌ب ،ی راد لیلد رگا .دجنگی م‌ذ ی ماء ه‌زود
 .میا ه‌دناوخ م‌ه ام ،ی ا ه‌دناوخ و ت‌ه‌ک [ار] ی یا ه‌نآ
 امش ه‌برگا ؛ه‌دشنی حو ه‌دند ه‌ب! الله‌م‌سب؟ ه‌دش ی حو
 «!تسا نیا ب‌لطم نیا! اقا :ه‌ک و گ‌ب ،ه‌دش ی حو

ت‌یادصد» دیوگ‌ب دناوتی م‌ ن‌م ه‌ب ه‌ک ی سک ن‌آ
 رد ؛ت‌سوا طقف ؛ت‌سا ن‌امز م‌اما طقف ،«دیاینرد

¹(ق‌ق‌م) .ی ر‌گید اب ه‌نایوج‌ه‌زیتسد و میقتسم ن‌دش و ر‌ه‌بور و ه‌ل‌داجم

رگا، دشابِ رگیدِ سِ کره ی لو! تو کسد و اِلِ باقم
ی مذ، ی ر اذن [ل یلد] رگا؛ میریذپی م [در واید] ل یلد
! ش اب ی هاوخی م ی سکره؛ میریذپ

کولسدِ بتکم و نافر عِ بتکم، بتکم نیا
،هیجوت، دیدهت. درک تیعبتِ قد زا دیاب. تسا
هچنآ. در اذنه ار اهنیا [و] عیمطت، هوشر، ت فطلام
تسا ی دازآ و باختنا، رایتخا، تیرد، تسه
ی م هتخانشِ قد ل ها، ل طاب و قد تخانش اب
دنوش

فِرْعَا: دیوگی م ار نیا ن اسنا هب بتکم نیا
«بَهَاءُ فِرْعَتِ لَطَابًا فِرْعَا؛ بَهَاءُ فِرْعَتِ قَحَا»
؛ سانشب ار قد و ر بل و ا: تسا مامت بلطم رگید
«بی سانشی م ار ش ل ها، دعب

بنده در شرح بعضی فقرات وصیت نامه
امیر المؤمنین [این مطلب را شرح داده ام]. که
[این تألیف] دارد تمام می شود؛ [کلمات حضرت
را] ترجمه [کرده ام] و تا حدودی هم جملاتی
خودمان اضافه می کنیم.

ماما هب نیرضاد رد ترضد تیسو نیا
ی لیذ. تسا ی بیجء تیسو رایسب هک تسا نسد
همه ار همان تیسو نیا هک دنتشاد دیکآت ناگزر ب
هداد قیفوت دنوادذ الله دمحا. دنشاب هتشاد و دنناوخب
هک ی یاهه دعو فالخ زا سپ و میدشل و غشم ام هک
ل صادی یادب رگا، رگید هتفه کی ات دیاشد، میدرک
ار نیا ن امرفسد نیا رد، مینک ادیپ قیفوت و دوشن
1. مینک مامت رگید

ار قد ن آ اب ن اوتی م هک ی لمعی یاهشور

1 بتکم تاراشتنا طسوت دیواج تاید ن اونء اب باتک نیا ن ونکامه
تسا هتشگ هتسار آ عبط رویز هب ی حو

تخانش

ار هائسم نیا [تارقفا] یضعب [حرش] رد نم
اب. تخانش ار قد و بر دیاب لّوا [هک] متفگ
ار قد لّوا دیاب، میراد تسد رد هک ییاهر ایعم
و ترطف و لقع؛ دنکی م کمک مه ادخ. میسانشب
اهنیا] ی تقو؛ دتسرفی م ناسنا کمک هب ار ن ادجو
ن آ اب دعب و دمهی م ار قد ناسنا، داتسرف [ار
کیدز ن ردقچ نیا: دنزی م کحم ار دارفا، قد
تسا رود ردقچ ن آ، تسا کیدز ن ردقچ ن آ، تسا
[همچنین] باید انسان باطل را بشناسد؛ وقتی
باطل را شناخت [می فهمد اهل آن چه کسانی
هستند. چیست]. حق چیست؟ صدق است! یکی
از مبانی حق، صداقت است.¹ یکی رگا لاماد
میرادنی خوشد. رگید رانک ش رانگب، تفگ غورد
، دنک مابتشا مکنیا هذ، تفگ غورد [ادمع] ی یکی رگا
ن!»: دیوگب ناسنا دیابن رگید دیوگب غورد م کلب
، غورد «! متفرگ دردش اهنیسو و تسا هبرگ اللهءاشد
تسا غورد

امانت چیست؟ امانت یعنی شما پولی را به
بنده داده‌اید و بنده در یک تومان آن تصرف نکنم؛
همان را وقتی می‌خواهید، صندوق را درمی‌آورم
[و می‌گویم:] «در اختیار شما!» درش را هم باز
نمی‌کنم که حتی ببینم چقدر است؛ [چه برسد] به
اینکه بردارم. این را می‌گویند امانت. حالا اگر
خیانت کردم و از آن پول برداشتم، می‌گوید: «آقا،
این پول این قدر است.» می‌گویم: «به من چه
مربوط است؟! مگر به من سپردی؟! درش بسته

¹ 79 - 71 ص، دیواج تاید هب دوشد عوجر

است؛ بیا الآن هم نگاه کن؛ بنده نه کلید دارم، نه [چیزی]. «در حالی که [قبلاً] رفته‌ام و برداشته‌ام و قلب کرده‌ام. درست شد؟ شما این مطلب را از من دیدید؛ دیگر برای چه چشمتان را می‌بندید؟ خب دیدید دیگر؛ دیدید قلب کردم. پس شما باطل را شناختید! وقتی باطل را شناختید، یعنی چه دیگر انسان چشمش را ببندد [و با خودش بگوید]: «حالا ولش کن! دیگر یک دفعه شده»؟! یعنی چه یک دفعه؟! آقا قلب کرده، آقا دروغ گفته، آقا خیانت کرده؛ خب تمام شد و رفت! دیگر برای چه چشمان را می‌بندیم؟! آقا باید راست بگوید؛ راست نمی‌گوید، دروغ می‌گوید به جایش. آقا به جای اینکه امانت [داری] بکند، این کار را دارد می‌کند. اینها چیزی مخفی که نیست که انسان بخواهد توجیه کند.

نک ماگن: «دیامرفی م ماسلا هیلع نینمؤ ملار یما
 هفیلخ نم ایآ. ورب نآ لابند؛ تساجک قد نیب
 دنتفگ «.هلپ» :تفگ «؟متسین ای متسه ادخل و سر
 زارگم؟ دناهدما نم گنج به چه یارب اهنیا سپ»
 :تفگ «؟تسانم ز ادعبی لع هک ی اهدینشنر بمغیپ
 هدمآ هچه یارب اهنیا سپ، هلبرگا» :دنتفگ «.هلپ»
 ی دوبنه نیدم رد تدوخ و ترگم؟ نم لباقم رد دنا
 یریگولج نامثع ندش هتشک زانم هکی دیدن و
 یلع: «دیوگی م دراد هدمآ هکن زانیا سپ؟ مدرک
 می ار فردنیا هچه یارب، «تشک ار نامثع
 ای یوگی م تسار» :تفگ [صخش نآ] «؟دنز
 منهج زارم یلع یا دهدب تریخ ادخل یلع
 ؛دینیب ،بخ «.ی دروآرد [لهج] زا ،ی دروآرد
 داد ناشن [ار] اتر اهاچا تودود و دما ترضح

تسا نیا مهن لآا هلئسم

هتشاد رظن رد دیاب هشیمه ام ار کلام نیا
می لیخ راعش . میسانش ار قد لوا هک میشاب
نآ نیا ، تسا نآ نیا ! نلافی آ ، نلافی آ : دیونش
هن . تسا دایز اهفر دنیا زا « . . . مینیا نم ، تسا
امش . ی نلاف هن ، ی نا هن ، ی نیا هن امش ! ناج اقا
، تسا صخشم تردپ ، تسا صخشم تتیصخش
می تراک هب هاگن ام . تسا صخشم مه تردام
رگا ؛ ی تسه وگغورد ، ی یوگب غورد [رگا] : مینک
ار تناما رگا ؛ ی تسه وگتسار ، ی یوگب تسار
ره . ی نئاخ ، ی نک تئاخ رگا ؛ ی نیما ، ی نک تیاعر
؛ ش اب هتشاد ، ی شاب هتشاد ی هاوخی م مه ی تیعموم
! اتر اهچاتو دود . دش مامت

زاینه هن رگید ؛ داد ام تسد ار رایعم ترصد
هب زاینه هن ، دراد لیوات هب زاینه هن ، دراد هیجوت هب
نیا هک ی یاهزیچ [ی ضعب] مدآ اعقاو ! زیچچه
فرد ی ضعب [زا] صوصخاب ، دونشی م اهزور
هک دریگی م شاهدند ؛ دریگی م شاهدند لاصا ، اه
! بجد . مینکی م ی زاب تاملک و ظافلا اب ام روطچ
اب روطچ ، ی هدب ماجنا ار راک نیا دیاب هک وت
می هتشادنگ رانک تیعموم کپ ، تارابع و تاملک
! دوش

ی تد و تسا نایدا قوفام ، ق داصد ماما

دنکی م تیاده ار ناگرشم

رد هدنب هک دوب نیا دوب هدش زور ما هک ی لاؤس
ق داصد ماما : « ماهر کضرع میاهت بحد زا ی کپ
تسا ی ناسک قوفام ؛ تسا نایدا قوفام ملاسلا هیلع
ت بحد ؛ هلب [؟ هچی نعینیا] ؛ «دناه دروآن امیا هک
لوسر نامه ملاسلا هیلع ق داصد ماما : دوب نیا هدنب

زا هک الله و سر .تسا مّسوهلا و هیع الله ی لصد الله
 یارب ،دمآ مدرم تیاده یارب دنوادخ فرط
 هک ی ناسک تیاده یارب ؟دمآ ی ناسک هچ تیاده
 هک دندوب دیحوت هبل ئاق رگا ؟دندوب دیحوت هبل ئاق
 هک ی ناسک تیاده یارب .دنتسرپ تبت دنتفری مذ
 هک دنتشاد لوبق رگا ؟دنتشاد لوبق ار وا تلسر
 ی دارفا تیاده یارب سپ !دنگنجب وا اب دندمآی مذ
 لوبق ار وا تلسر هذ ،دندوب دیحوت ل ها هذ هک دمآ
 قیفر اهنا اب دمآ .دنتشاد لوبق ار داعم هذ و دنتشاد
 اهنا هب و ،درک تساخرب و تسشن اهنا اب ،دش
 ادخی لو ؛ی نکی مذت وافت ؛ی نملثم مه وت« :تفگ
 وت ؛هدرک زاب ار نم بلق ،هدرک زاب ار نم مشچ
 نیا زا ؛دوش زاب تمشچ ،دوش زاب تبلق ایب مه
 مه وت ؛ایب نوریب داسفن نیا زا ،ایب نوریب ابلا جنم
 هرفسن نیا ،هدشن هچ هک ی اهرفسن نیا .یوشب دحوم
 [هکلب] ؛هدرکن هچ صوصخب ن م یارب ادخ ار
 رتخد یوت یارب ،هدرکن هچ مه کرشم یوت یارب
 هرفسن نیا مه وت یارب ،تسادیب تیوم هک ی نز و
 و ی اهدیمهف مابتشا هک ی ناوج وت یارب ؛هدشن هچ
 هدشن هچ مه وت یارب ،ی اهدرکن کرد ار بلطم
 .تسا

**و تقافر و ی تشأ بتکم ،ن افرع بتکم
 درط و زیتس بتکم هذ ،تسا تقادص**

مکتب عرفان، مکتب آشتی است؛ نه مکتب
 جنگ و ستیز؛ نه مکتب کتک زدن و بیرون
 کردن و به این طرف و آن طرف [زدن است].
 مکتبی است که همه را بر سر سفره جمع می کند

¹(ق قحم). مابت و هذولاً طیحم زا هیانک ؛ی لاولگ زا هذنکآ ل ادوگ

و بعد به آنها فهم و بینش می‌دهد. بعد می‌گوید:
 «حالا بسیار خب! این را انتخاب می‌کنی یا این
 را؟» حرف ما این است؛ مبنای ما این است؛
 رفاقت ما، صداقت ما، صفای ما این است.
 همه‌اش این است.

**ن افرع هرفسد :ی نار هط هملاع زا بیجعی تیاکد
 !تسا ن هپ همه ی ارب**

[ی نار هط هملاع] اقا مو حرم ا ب ن م ه ع ف د ک ی
 ه د م آ ن ا ر ه ط ه ب ن ا ش ی ا ه ک ی ی ا ه ر ف س ن ی ا ز ا ی ک ی ر د
 . م ی د و ب ه د ش ف ر ش م [م ی ط ع ل ا د ب ع م ر ح د] ، د ن د و ب
 [م ر ح ه ب] ، د ن د م آ ی م [ن ا ر ه ط] ت ق و ر ه [ن ا ش ی ا]
 ت ر ض د . د ن د ش ی م ف ر ش م م ی ط ع ل ا د ب ع ت ر ض د
 ر ا ی س ب ؛ د و ب ی گ ر ز ب د ر م ر ا ی س ب ر ا ی س ب ، م ی ط ع ل ا د ب ع
 ت ا ی ا و ر ر د] و ت س ا ه د و ب ی ر ا و گ ر ز ب د ی س ر ا ی س ب
 1. م ی ر ا د د ی ک آ ت ی ل ی خ ن ا ش ی ا ت ر ا ی ز ی ا ر ب [م ه

ه ب] ن ا ش ی ا ق ا ف ت ا ه ب 2، ن ی ع و ل ط ل ا ن ی د ز و ر ک ی
 ن ا ش ی ا . م ی د ش ف ر ش م م ی ط ع ل ا د ب ع ت ر ض د [م ر ح
 ، د ن د و ب ن ا ر ه ط ه ک ا ه ن ا م ز ن آ [ی نار هط هملاع]
 ف ر ش م م ی ط ع ل ا د ب ع ت ر ض د م ر ح [ه ب] ه ا م ر ه ل و ا
 ک ی [، م ی د ش ف ر ش م م ر ح ه ب ی ت ق و] . د ن د ش ی م
 ه د ی د ق ب ا س ا ر ا ق آ م و ح ر م ؛ د و ب ا ج ن آ م ه ی د ر م ر ی پ
 ه د ش ف ر ش م د ه ش م [ه ب] ر گ ی د ا ق آ م و ح ر م ب خ . د و ب
 و ر [د ر م ر ی پ ن آ] . د و ب ه د ا ت ف ا ه ل ص ا ف ر گ ی د ؛ د ن د و ب
 ا ف ص ی ب ، ا ق آ ! ی د ش ا ف و ی ب ! ا ق آ » : ت ف گ و ا ق آ ه ب د ر ک
 ب ج ع ت ا م «؟ و ک ت ی ا ف و ن آ ؟ و ک ت ی ا ف ص ن آ ! ی ا ه د ش

1: 326 ص، تار ایژلا ل ماک

ی ب ا ی ا ع ت ا خ د : ل ا ق و ی ر ل ا ل ه ا ض ع ب ن ع ر ا ط ع ا ی ی ح ی ن ب د م ح م ن ع «
 ن ب ن ی س ط ا ت ر ز : ت ل ف ؟ ت ن ک ن ی ا : ل ا ق ف م ل ا س ل ا ه ی ل ع ی ر ک س ع ل ا ن س ط ا
ت ن ک ل م ک د ن ع م ی ط ع ل ا د ب ع ر ب ق ت ر ز و ل ک ن ا ا م ا : ل ا ق ف ! م ل ا س ل ا ه ی ل ع ی ا ع
 » . م ل ا س ل ا ه ی ل ع ن ی س ط ا ر ا ز ن م ک

2 (ق ق ح م) . د ی ش ر و خ ع و ل ط ا ت ر ج ف ع و ل ط ن ا ی م ه ل ص ا ف

ای دنکی م هیلاگ!؟ دیوگی م هچ دراد نیا؛ میدرک
و مدرک کشد شتسار؟ [دنکی م ی خوش] هکنیا
وزج هک دوی دارفا زا. دما نمانهذ رد ی یاهزیچ
دوب [مرد] همدخ

وا هبی هاگن کید [ی نار هط هملاع] اقا م و حرم
«؟ی سانشی م ار نم! نلافی اقا» دنتفگ و دندرک
[دندومرف]. دوب یوق ی لیخ اقا م و حرم هظفاح
نم؟ نم هبع جار ی یوگی م ی راد هچ! منامه نم»
دراد نم ی افسد زا دراد ایند مامت!؟ ماهدش افسی پ
(!دوب اهفردن آ زا م ه نیا) دنکی م ادیپ افسد
نم؛ دنکی م ادیپ افسد دراد نم ی افسد زا ایند همه
هتفرگ افو نم ی افو زا کلافا مامت!؟ مدش افسی پ
زا! اقا» متفگ؛ میدما دعب «!؟ ماهدش افوی پ نم! دنا
«!باه دیدز اهفردن آ

ار نیا دنه اوخی م [ی نار هط هملاع] ناشیا
افو ارم دوجو رسارس هک مای مدآ نم: هک دنیوگب
،هتفرگ تقافر ،هتفرگ ق دص ،هتفرگ افسد ،هتفرگ
ام .هتفرگ تبجم ،هتفرگ سنا ،هتفرگ تقادص
؛مینکی مذ در ار ی سک ام ،مینکی مذ در ط ار ی سک
!؟تسا طوبرم هچنم هب؛ دیبای مذن اتدوخ [امشد]
؛میا هتخادنا همه ی ارب ،میا هتخادنا هک ی اهرفسد ام
،میا هتخادنا دوهی ی ارب ،میا هتخادنا طیراصن ی ارب
هتخادنا اهی یادوب ی ارب ،میا هتخادنا ن نسلها ی ارب
همه ی ارب؛ میا هتخادنا اهت سینومک ی ارب ،میا
مه امشد! اباب؛ دیباید دیوشدنلب همه .میا هتخادنا هرفسد
.تسا شنید رد قرف طقف؛ امشل ثم مه ام ،امل ثم
دعب]؛تسا ربخ هچ دینیب دیر وخب ،دیباید دیوشدنلب
؛دیورب دیتساوخذ [رگا] ،دینامب دیتساوخذ [رگا]
.تسا هدرکن روبجم اجنیا ار امشد ی سک

اب و تساییلها بتکم نامهنافرع بتکم دراد راک ترطف

هک، نافرعه بتکم هک دوب نیاهدنب ضرعه
صخش هب، تسای ملامهیلعه همئا بتکم نامه
هب هکلب؛ درادن راک صخش نید هب، درادن راک
هب، دراد راک ناسنا تاذ هب، دراد راک واک ترطف
،دریگم ار نادجو نامه. دراد راک واک نادجو
دیایم ولج [نامه اب و] دریگم ار ترطف نامه

رد، باحصا زایکی هب قداص ماما باء دوبناملسم هکی مولظم زاعافد

هیلعه قداص ماما باحصا زایکی زور کی
مه صخش نآ زینک. دنتفریم ناشیا اب ملاما
ینسمک کرتخد؛ دمآیم [ناشرد تشپ] تشاد
و فرطنیا هبش مشچ [ریسم رد رتخد نآ]. دوب
هلاصاف [ماهنا زای] یرادقم کی و داتفا فرطنآ
هانگزار شرسد تشپ صخش نیاهعفدکی. بتفرگ
دشی نابصعه؛ تسیند [ناشهارمه] زینک دید و درک
: [تفگ] لاثم؛ داد یتشزی لیخش حف کی و
کی، دز ار فرحنیا ات «ای تسیندهازل لاد»
ناشندرگی اهگر؛ دنداتسیا قداص ماما هبترم
هک دوبی طلاغ هچ نیاه «: دندومرف و دش] مروتم
یارب؟! داد شحف کرتخد نیاه ارچ؟! یدرک
لوسرن با ای» : تفگ «؟! یدز ار فرحنیا هچ
: دندومرف ترصد «. تسای نارصن نیاه! الله
طوبرم هچ وت هب؛ تسه هک تسای نارصن»
حمانکن ناشدوخ نید رد اهی نارصن رگم؟! تسای
هکی تنها نیاه رطاخ هب؟ دندرادن دقع رگم؟ دندرادن

¹(ققمه). یحیسم؛ حیسم نید ورید

«!درک مهاوخذ تبحد وت اب رگید ،ی درک
 وا [ایا مکنیا] و دش هچ دعب لاما¹. دنتفر ترضح
 [و تیاور نیا ل قن] ؛ منادی من ه دنبا ر درک ه بو ت دعب
 .تساجنیا ات ربخ

کی ز ا روطنیا موصعم ماما کی ،دینیب
 .تسا ی نارصن ه کی مولظم ؛ دنکی م عافد مولظم
 هب ! دوشبدهاوخیم هچره ! هچن م هب» : دیوگی من
 ش ز را ه کی نارصن ؛ [رگید] تسا ی نارصن ! منهج
 «!دهدب سومان شحف ،دهدب شحف رانگب ؛ درادن
 نیدرد ی صخش ره» : دیوگی م موصعم ماما ! هب
 [هگن] ار وا مارتحا دیاب و تسا مرتحم ش دوخ
 ن آ زا ج راخ [هک] هدمآ م لاسا ن کنل ایخ .تشاد
 دارفا هب [ش دوخ ی ارب] ،ی دیحوت و ی رطف ی انبم
 همه امش و م لاسا ن م هک دهدب زپ و راختفا رگید
 ن ایدا همه ات هدمآ م لاسا [هکلب] ! [دیتسه فر حنم]
 دناشنب هرفسد کی رسد ار همه ؛ دنک عجم م هب ار
 ،تسا هدرک بیصن دنوادخ ه کی هلا تمعدن آ زا و
 ی نارصن هک وت» : دیوگی م .دنکب م هب یقب بیصن
 نیبب ایب .ورد ار شر تلاب ایب .لوبق ،ی تسه
 ی اعا [و رتلاب بلاطم] ؛ دراد دوجو م هب شر تلاب
 «.دراد دوجو

نیا رد .تسا ن افرع بتکم ،بتکم نیا
 ،دنیایب اجنیا رد دیاب همه و دنراد اج همه ،بتکم

1: 324 ص ، 2 ج ، ی فاکلا

قیدص م لاسا هیلع الله دب عی بلا ناک : ل آق ی قعجلا ن امعدن ب ورمع ن ع»
 هعم و نیء ادحلا ی ف هعم ی شمید و ه امئیبب اناکم ب هذ اذ ا مقر اقی داکب لا
 تارم ثلاثه ملاء دیری ل جرلا تفتلا اذ ا مهفلذ ی شمید ی دنس ه ل ملاء
 عقر ف : ل آق ؟ تنک نیا م ل عاقلان با ای : ل آق م عبارلا ی فرظن املف هری م ل ف
قدقت الله ن احبسد : ل آق م م سقن ه هبج اهد ک صف ه دی م لاسا هیلع الله دب عویا
 ن ا ک اد ف ت ل ع ج : ل آق **! عرو کد سید اذ ا عرو کد ن ا ی ر ا ت نک دق ه ما**
 : ل آق **! ی د ع ح ن ت ا حاکن ه ما ل ک ل ن ا ت م ل ع ا م ا** : ل آق **! تکر شم ه ی دنس ه ما**
 «.امهئیب توملا قر ف ی تد هعم ی شمید هئیار امف

[کە] یاهتسد ره و هورگ ره زا ؛دئنگ تکرده
دئورب و لجه و دئنگ ادیپشنی و [دنیاید ؛دئنتسه

دَمَحْمَلِ آ و دِمَحْمَلِ عِلِّ صَدَمَهَلَلَا